

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Економіка та менеджмент:
перспективи розвитку**

**Экономика и менеджмент:
перспективы развития**

**Economics and management:
development perspectives**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 20 листопада 2014 року)

Суми
Сумський державний університет
2014

ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Бондаренко С.А., к.е.н., докторант

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України

Інтеграція України у високотехнологічне конкурентне середовище зумовлює необхідність формування та запровадження інноваційної моделі розвитку. Проте інноваційний розвиток не характерний нині для більшості промислових підприємств. Тому виділення основних детермінант інноваційного розвитку є актуальним.

«Детермінанти», з позиції економічних явищ, є чинники, які впливають на певний економічний процес, в даному випадку, на інноваційний розвиток промислових підприємств. Ці чинники в економічній науці розділяють на цінові та нецінові, бо саме вони впливають на зміну кривої пропозиції [1]. Тобто, «детермінант» – це складова, компонент, визначник, причина, умова.

Інноваційний тип розвитку (англ. Innovation model of development) – характеризується перенесенням акценту на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними і управлінськими рішеннями в інноваційній діяльності, що стосується як мікро-, так і макроекономічних процесів розвитку – створення технопарків, технополісів, проведення політики ресурсозбереження, інтелектуалізації всієї виробничої діяльності, софтизації та сервізації економіки [2].

Оскільки промислове підприємство є відкритою системою, то в умовах кризи воно стає надзвичайно чутливими до змін факторів зовнішнього середовища. Це, в першу чергу, стосується підприємств малого та середнього бізнесу. Великі підприємства мають більший запас міцності, проте негативні явища економічного середовища функціонування також на них відбиваються.

У відповідності до основних методологічних положень класичної економічної теорії, у ринковій економіці вихід з кризи на траєкторію зростання пов'язаний з оновленням основного капіталу, яке здійснюється задля зниження витрат виробництва, збільшення обсягів випуску і збільшення прибутків. Тобто, основою інноваційного розвитку промислового підприємства має стати механізм регулювання інвестицій та інновацій. Це є ціновий детермінант інноваційного розвитку промислового підприємства, оскільки різні джерела інвестування пропонують інвестиції за різною ціною.

Відповідно до кейнсіанської теорії, сукупний попит формується за рахунок споживчого та інвестиційного попиту. Визначальним є другий елемент, оскільки саме він, забезпечуючи приріст капітальної вартості,

безпосередньо впливає на динаміку національного доходу. В кризових умовах ринковий механізм неспроможний стимулювати інвестиції. При цьому держава має виконувати регулюючу роль в активізації інвестиційного процесу, а точніше необхідні державні механізми нарощування сукупного попиту за рахунок зростання бюджетних витрат.

Головна системна проблема України полягає в тому, що результативність, якість функціонування і структура креативної частини національної інноваційної системи – сектору досліджень і розробок, освіти, винахідництва – не повною мірою відповідають потенційним потребам інноваційного розвитку економіки.

Інноваційна діяльність передбачає пошук, спрямований на вдосконалення старих технологій або розробку нових. Тому підприємства більш охоче направляють інвестиції в напрямку підвищення ефективності відомих для них технологій. Проблема ефективного розподілу інвестицій між потенційними інноваціями полягає в правильній оцінці щодо інвестиційних можливостей або щодо ринкового успіху інновацій.

Неціновими детермінантами інноваційного розвитку промислових підприємств зовнішнього середовища на сьогодні є політико-правові, інформаційно-комунікативні та соціально-психологічні, а внутрішнього – техніко-економічні та організаційно-управлінські.

На основі результатів експертних опитувань доведено, що пріоритетними чинниками впливу на інноваційний розвиток промислових підприємств є техніко-економічні чинники, які мають стимуляційний характер, підвищують рівень їх розвитку та забезпечують зміцнення економічної стійкості. Тому для подальшого дослідження у цьому напрямку потрібно врахувати результати такої оцінки для розроблення інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку промислових підприємств.

1. Кучин С. Вплив нецінових детермінантів на рівень пропозиції в сучасній Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://confiapv.at.ua/publ/konf_6_7_traven_2010/12_vpliv_necinovikh_determinantiv_na_riven_propoziciji_v_suchasnij_ukrajini/1-1-0-16

2. Лапко, О.О. Державне регулювання інноваційної діяльності: економічний механізм і його вдосконалення [Електронний ресурс]: Дис. д-ра екон. наук: 08.02.03 / НАН України; Інститут економічного прогнозування. – К., 1999. – 413 арк. – Режим доступу: <http://www.dissser.com.ua>.